

ΝΟΥΜΑΚ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 12 του Δεκεμβρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ 'Οδός Οικονόμου: αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 126

ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΗ

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΜΑΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΜΑΝΟΥ

Τα πρόσωπα του δράματος

Αντιγόνη, Ισμήνη, Χορός Θηβαίων γερόντων, Κρέων, Φύλαξ, Λίμων, Τειρεσίας, Άγγελος, Εὐρυδίκη.

ΠΡΑΞΗ Α'

ΣΚΗΝΗ Α'

Αντιγόνη, Ισμήνη

Αντιγόνη

Ισμήνη μου, αδερφούλα μου, είναι κακό κανένα, απ' όσα μάς ἐγέννησε τοῦ Οἰδῖποδα ἢ κατάρτα, Πού ἔδωκε νὰ μὴ μᾶς ἐστειλε στὸν κότμο τὸν ἀπάνω; Γιατί δὲν ξέρω τίποτα ἢ καταφρονεμένο. Εἶπ' ἄτιμο ἢ λυπητερό, δίχως ἐμεῖς νὰ φταίμε, πού ἀκόμα νὰ μὴν εἶδανε τὰ μάτια τὰ δικὰ μας. Κι' ἀρχεῖ τ' εἶναι ἡ προσταγή πού τώρα λένε πάλι. Πῶς ἐβγαλεν ὁ βασιλιάς σ' ὅλη τὴν πολιτείαν; Ἄκουσε, ξέρεις τίποτα; ἢ μήπως δὲν τὸ ξέρεις. Για τούς ἀγαπημένους μας κακὰ πῶς ἐτοιμάζουν, Ἐπειὸν πού φυλάγουμε γιὰ τούς ἐχτροὺς μονάχα;

Ισμήνη

Γιὰ τούς ἀγαπημένους μας δὲν ἄκουσα, Ἀντιγόνη, Χαρούμενο ἢ λυπητερό λόγον ἐγὼ κανένα, Ἄφ' ὅτου χάσαμε κ' ἡ δυὸ τούς δυὸ τούς ἀδερφοὺς μας, Ὅπου τὸ χεῖρ τοῦ ἐνὸς ἐσκότωσε τὸν ἄλλον.

Κι' ἀφοῦ ἔστρατός τῶν Ἀργείων ἐφυγε αὐτὴν τὴν νύχτα, Για νὰ γερῶ ἢ νὰ λυπηθῶ δὲν ξέρω τίποτ' ἄλλο.

Αντιγόνη

Καλὸ λοιπόν, κ' ἐγὼ ἐστειλά γι' αὐτὸ νὰ σὲ γυρέψω Ἐξω ἀπὸ τίς ἀυλόπορτες, γιὰ νὰ μ' ἀκούσῃς μόνη.

Ισμήνη

Γι' τρέχεις γιατί φάνεσαι κάτι νὰ πῆς πῶς ἔχεις.

Αντιγόνη

Δὲν ξέρεις πῶς ὁ βασιλιάς, ἀπὸ τούς δυὸ ἀδερφοὺς μας, Τὸν ἕνα μὲ ταφὴ τιμᾶ, τὸν ἄλλον ἀτιμάζει; Τὸν ἕνα, τὸν Ἐπιοκλῆ, καθὼς ἀκούω καὶ λένε, Ἐθεῖ με δίκια ἀπόφαση, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο Ὅπου τιμᾶται στοὺς νεκροὺς πού κατοικοῦν στὴν Ἄδη. Ἀλλὰ τὸν κακοθάνατο, τὸ δόλιο Πολυνείκη Διαλαλητάδες ἐγῆκανε κανένας νὰ μὴ θάψῃ, Ἡθεῖ γιὰ δαῦτον ν' ἀκουστῇ κανένας μοιρολόγι. Μόνον νὰ μείνῃ ἀκλυτός, ἄταρος ὁ καημένος.

Καὶ γιὰ τὰ λαίμαργα πουλιὰ χαρὰ πού θὰ τὸν φάνε. Αὐτὸ ὁ καλὸς μας βασιλιάς λένε πῶς μᾶς προσταχθεῖ. Σὲ σένα καὶ σὲ μένανε, ἀκούς! Ὡς καὶ σὲ μένα, Καὶ πῶς θὲ νάρθῃ τώρα ἐδῶ γιὰ νὰ τὰ διαλύσῃ. Σ' αὐτούς πού δὲν τὰ ξέρουνε κ' ἡ προσταγή του [θέλει]

Νάναί τρανὴ καὶ σεβαστὴ κ' ὅποιος ἐνάντια κάμῃ, Αὐτὸς νὰ πετροβοληθῇ μέσα στὴν πολιτείαν. Αὐτὰ εἶχα τώρα νὰ τοῦ πῶ, καὶ γρήγορα θὰ δείξῃς Ἄν εἶσαι ἀλήθεια εὐγενεϊκὴ ἢ, ἀπὸ καλοῦς, ἀνάξια!

Ισμήνη

Ἄν εἶναι τέτοια πού τὰ λές, σὰν τί μπορῶ νὰ κάμω;

Αντιγόνη

Πές μου ἂν μαζί μου θὰ ἐργασθῆς, σκέψου ἂν θὰ [μὲ βοηθήσῃς.

Ισμήνη

Τι θὰ τολμήσῃς, δύστηνη; τί μελετᾶς νὰ κάμῃς;

Αντιγόνη

Ἄν τὸν ἀποθαμένο μας μαζί μου θὰ σηκώσῃς.

Ισμήνη

Τί; νὰ τὸν θάψῃς μελετᾶς, πούναί ἀπαγορευμένο;

Αντιγόνη

Ναί, τὸ δικό μου ἀδερφό, καὶ βίβια καὶ δικό σου. Γιατί δὲ θὰ μὲ πιᾶσουνε ποτέ μου νὰ προδίδω.

Ισμήνη

Τὴν προσταγή τοῦ βασιλιά ξαχνᾶς τὴν, κκομοίρα;

Αντιγόνη

Ἄπ' τούς δικούς μου δὲν μπορεῖ ποτέ νὰ μὲ χωρίτῃ!

Ισμήνη

Ἄλιμονο! θυμήσου το, στοχάσου το, ἀδερφή μου, Πῶς πέθανε ὁ πατέρας μας ἀπ' ὄλους μισημένους, Ἀφοῦ ἐπίασε μονάχος του τὰ κακουργήματα του. Καὶ πέταξε τὰ μάτια του μὲ τὸ δικό του χεῖρ. Κ' ἐκείνη πού τοῦ ἦτανε, καταραμένος λόγος, Καὶ μόνον καὶ γυναίκα του, κρεμιέται καὶ πεθαίνει. Καὶ τώρα οἱ δυὸ μας ἀδερφοὶ σκοτώνει ἕνας τὸν ἄλλον.

Καὶ βρίζουν ἴδιο θάνατο ἀπ' τοῦ ἀδερφοῦ τὰ χεῖρια. Σήμερα πάλι ἐμεῖς ἢ δυὸ πού μένανε μονάχες, Στοχάσου πόσο πιὸ κακὰ κ' ἢ δυὸ μας θὰ χεθοῦμε. Ἄν θέλησῃ ἀψηφῆσωμε καὶ λόγους βασιλιάδων. Μὰ πρέπει νὰ συλλογισθῆς πῶς εἰμᾶστε γυναῖκες. Καὶ πῶς δὲ στέκεται σ' ἐμᾶς μ' ἄντρες νὰ πολε- [μοῦμε.

Κ' ἔπειτα, ἀφοῦ μᾶς κυβερνοῦν οἱ δυνατώτεροί μας, Κι' αὐτὰ ν' ἀκούμε πρόθυμα, κ' ἄλλα χειρότερα [τους.

Ἐγὼ λοιπόν θὰ ὑποταχθῶ στὰ λόγια τῶν ἐρχόντων, Κ' οἱ πεθαμένοι ἂς συμπαθοῦν, θωρώντας τὴν ἀνάγκη. Μὰ τὰ περίσσια—νόημα δὲν ἔχουνε κανένα.

Αντιγόνη

Νὰ σὲ προσταξῶ δὲν μπορῶ, κ' ἂν ἤθελες ἀκόμα Ἐσὺ μαζί μου νὰ ἐργασθῆς, ἐγὼ πικὴ δὲν τὸ θέλω. Μὰ σκέψου το μανάχη σου τί προτιμᾶς νὰ κάμῃς. Κεῖνον λοιπόν θὰ θάψω ἐγὼ, κ' ὄραϊα κ' ἂν ἀπο- [θάνω.

Ἀγαπητὴ θὰ κοίτωμαι με τὸν ἀγαπημένο, Ἀφοῦ κάμω ἄγρια πράματα, κ' ἂς φαίνωνται κ' [ἐνάντια.

Γιατί καὶ περισσότερο καιρὸ πρέπει ν' ἀρέσω. Στοὺς κάτω, παρὰ στοὺς ἐδῶ. Ἐκεῖ θὲ νάμαι πάντα. Κι' ἂν θέλῃς, περιφρόνησε ὅσα οἱ θεοὶ τιμοῦνε.

Ισμήνη

Δὲν τὰ περιφρονῶ οὔτ' ἐγὼ μὰ γιὰ νὰ κάμω ἐνάντια. Στῶν πολιτῶν τὴ θέληση, δὲν εἶμαι ἐγὼ φτειασμένος.

Αντιγόνη

Αὐτὰ νὰ προφασίζεσαι μὰ τώρα ἐγὼ πηγαίνω. Νὰ θάψω μὲς στὰ χόματα τὸ φίλτατο ἀδερφό μου.

Ισμήνη

Δυστυχισμένη, ἀλίμονο! γιὰ σένα πῶς φοβοῦμαι.

Αντιγόνη

Μὴν τρέμῃς δὰ γιὰ μένανε γιὰ τὸν ἐκούτο σοῦ σκέψου.

Ισμήνη

Μὰ μὴν τολμήσῃς κανένος νὰ δείξῃς τὸ σκοπὸ σου. Καὶ φύλαξέ τον μυστικόν· ἔτσι κ' ἐγὼ θὰ κάμω.

Αντιγόνη

Καλὸ μὴ δὰ, φανέρωσ' τον. Μάλιστα σοῦχω χάρη, Ἄν σ' ὄλους τρέξῃς νὰ τὸν πῆς καὶ νὰ τὸν διαλαλήτῃς.

Ισμήνη

Γιὰ κρῦο, τρομερὸ σκοπὸν εἶναι ζεστή ἡ καρδιά σου.

Αντιγόνη

Σ' αὐτούς πού πρέπει ν' ἀγαπᾶς, ξέρω σ' αὐτούς ν' ἀρέσω.

Ισμήνη

Κι' ἀκόμα ἂν τὰ κατάφερες! Μὰ ἄδύνατα γυρεύεις.

Αντιγόνη

Ὅταν ἀλήθειαν δὲν μπορῶ, τότε θὰ σταματήσω.

Ισμήνη

Ὅ φρόνιμος δὲν κυνηγᾶ τ' ἄδύνατα ποτέ του.

Αντιγόνη

Ἄν κάθουαι καὶ λές αὐτὰ, κ' ἐγὼ θὰ σὲ μισήσω, Κι' ὅταν πεθάνῃς, μισητὴ θάσαι στὸν πεθαμένο. Ἄλλ' ἀφῆσέ με, ἀδερφή, μὲ τὴ δική μου τόλμη. Νὰ δοκιμάσω τώρα αὐτό κ' ὅ,τι κακὸ κ' ἂν πάθω, Δὲ θὰ ξεχάσω ἑμῶς ποτέ ποῖος θάνατος μοῦ πρέπει.

Ισμήνη

Ἀφοῦ τὸ θέλεις, πῆγαίνε κ' ἂν καὶ δὲν ἔχεις γνώση, Μὰ στὸς δικούς σου φαίνεσαι στ' ἀληθινὰ δική τους. (Βγαίουν)

ΣΚΗΝΗ Β'

Ἡμιχόριον Α'

Ἀχτίδα τοῦ ἡλίου ὑπέρλαμπρη, Ποτὲ πῶς σὰν ἐσένα. Στὴ Θῆβα τὴν ἐφτάπυλη

(Ἡ συνέχεια σὴν ἐπιφυλλίδα τῆς 2 σελίδας)

ΜΕ ΦΡΟΝΗΣΗ

Πώς γίνεται κάποια δουλιά σοβαρή σήμερα στη Μακεδονία, δλοι τὸ βλέπουμε. Μὰ ἡ ἴδια δουλιά, ἡ σοβαρή, πρέπει νὰ γίνει καὶ δῶ, γιατί ἀλλοιωτικά δ,τι κατωρθώνουνε κείνοι οἱ πατριώτες κεί πάνω μὲ τὴν παληκαριά τους καὶ μὲ τὸ αἷμα τους, θὰ τὸ χαλνοῦμε μεις ἐδῶ μὲ τίς φωνές μας καὶ τίς ἀνοησίες μας.

Γιὰ ἔνομα τοῦ Θεοῦ, αὐτὴ τὴ φορά ἄς μὴ κάνουνε οἱ φημερίδες μας ἀνάγνωσμα τὰ κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων στὴ Μακεδονία. Περιγραφές καὶ τέτια, νὰ λείφουνε. Οὔτε πάλι βρισιές καὶ φοβέρες: Ἄτιμοι Βούλγαροι, σὰς φάγαμε! Σκοτώνετε σεις, μὰ σὰς σκοτώνουμε καὶ μεις τώρα!..

Τὰ τέτια μασκαράληκια χαλνοῦνε τὴ δουλιά. Ὁ ἀγώνας νὰ κρατήσῃ δλη του τὴ σοβαρότητα, κ' ἡ δουλιά πρέπει νὰ γίνεται μυστικά καὶ μὲ φρόνηση.

Ἡ Φρόνηση—ἄχ, αὐτὴ τὴ φορά ἄς μὴ μὰς ἐγκαταλείψῃ ἡ παντοδύναμη καὶ θαυματουργὴ Θεά!—μὰς συμβουλεύει καὶ κάτι ἄλλο. Μὰς φωνάζει πὼς γιὰ νὰ πσοτομωθοῦνε μιά καὶ καλὴ οἱ Βούλγαροι, δὲν εἶναι ἀρκετὸ αὐτὸ ποῦ γίνεται σήμερα στὴ Μακεδονία. Πρέπει καὶ μεις ἀπὸ δῶ νὰ τοὺς πολεμήσουμε, δχι μὲ γκράδες καὶ μὲ γιαταγάνια, ἀλλὰ μὲ ἄλλου εἶδους δπλα, Βουλγαροχτόνα κι αὐτά.

Πρέπει, μ' ἄλλα λόγια, νὰλλάξουμε καὶ νὰρχινήσουμε νὰ πολιτευμάστε πατριωτικά—πράμα ποῦ δὲ θελήσαμε οὔτε νὰ τὸ σκεφτοῦμε ἀκόμα. Μὲ τὰ σημερινὰ χάλια μας, κ' εἴκοσι Βούλγαροι νὰ σκοτώνονται τὴν ἡμέρα στὴ Μακεδονία, τίποτα δὲν κάνουμε. Οἱ Βούλγαροι θὰ μὰς τρέμουνε στὴ Μακεδονία καὶ θὰ γελᾶνε μὲ τὴν ἐσωτερικὴ μὰς καταντία.

Συλλογιστεῖτε το καλά. Ὁ ἀγώνας κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ εἶναι μεγάλος, εἶναι ἀγώνας φυλετικός, κ' οἱ θεόστραβοι μοναχὰ τότε περιορίζουνε στὴ Μακεδονία. Δὲ φτάνει νὰ θαυμάζουμε τὰνδραγαθήματα τῶν ἀδερφῶν μας. Πρέπει νὰ τοὺς κάνουμε νὰ μὰς θαυμάζουνε καὶ κείνοι. Γιατί σὰν ἐκείνοι τρέχουνε στὴ Μακεδονία νὰ σκοτώσουνε καὶ νὰ σκοτωθοῦνε, καὶ μεις ἐδῶ κυλιόμαστε σὰν τὰ γουρούνια στὸ βούρκο τῆς πολιτικῆς μ' ἓνα μονάχα πόθο νὰ διαλυθεῖ ἡ Βουλὴ καὶ νάρθει ὁ Ντεληγιάννης ἢ ὁ Ζαΐμης στὰ πράματα γιὰ νὰ πάρουμε τὰ

ρουσφετάκια μας, τοὺς δίνουμε κάθε δικαίωμα νὰ γυρίσουνε, καθὼς εἶναι ἀρματωμένοι, πίσω καὶ νὰ κρεμάσουνε πρῶτα πρῶτα ἐμὰς, πρὶν ἀρχινήσουνε νὰ βάζουνε χέρι στοὺς Βουλγάρους. Ἔτσι τὴνε νοιῶθουμε μεις τὴν πατριωτικὴ δρᾶση. Τώρα μοναχ' ἀντὶ τῆς δρᾶσης βλέπουμε πὼς γίνεται ἀπ' τὸ Ἐλεύθερο Βασίλειο στὰ παληκαρήτια καὶ πατριωτικὰ ἔργα τῶν Μακεδόνων ἀδερφῶν μας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΥΑΣ

Τοῦ CARLES VAN LERBERGHE

Ὅταν ἔρχεται τὸ βράδι,
Κύκνοι ποῦ εἶναι ἀπὸ σκοτάδι,
Μαυροσφῆρες ζωηρές,
Ἀπὸ μὰς κι ἀπ' τὰ λουλοῦδια
Βγαίνουν κι ἀπ' τὸ κάθε τι
Εἶναι οἱ ἴσμοι μας αἰτοί.

Προχωροῦνε ἡ μέρι φεύγει,
Καὶ σὸ δέλι ἀργατεῖαν,
Καὶ γλυστοῦνε,
Καὶ φωνάζονται, καὶ σιγίζουν,
Καὶ ζητιοῦνται μὲ σιωπὴ,
Δίχως θόρυβο, μαζὶ
Ὅμοι, μὲ μικρὰ φτερά
Στὴν ἀπέραντη νυχτιά.

Μὰ στὴ θάλασσα ξυπνᾷ
Ἡ Ἀδοῦδια τὴ μακριὰ
Τότε πέρνει τὴ λαμπάδα
Καὶ σὸν ἔνωγο ἀνεβαίνει
Σεγὰ, δίχως γοηγοῦδα,
Καὶ σὸ κῆμα ἀπάνω ὄρνει
Τὰ ξανθιά της τὰ μαλλιά,
Καὶ τὴ γαλανὴ ματιά.

Τότε φεύγουν οἱ σιμὲς
Κουφὰ, χίνονται κι αὐτὲς,
Ὅμως ποῦ κ' ἐγὼ δὲν ξέρω,
Μήπως στάνθια; μὴ στὴ γῆ;
Μὴ σὶς πέτρες; σὸ νερό;
Μήπως μέσα στὴν ψυχρή;
Δὲν τὸ ξέρω, δὲν τὸ ξέρω.
Μὲ κλεισμένα τὰ φτερά
Ξεκουράζονται καὶ νά!
Τὸ προῦ!

ΔΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΔΑΜΑΣ

ΕΝΑ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ ΣΤΟΝ ΠΑΡΙΣΙΑΝΙΚΟ ΧΡΟΝΟ.

Στὸν «Temps» τῆς 1113 τοῦ Δεκέβρη δημοσιεύθηκε τὰκόλουθο ἄρθρο τοῦ κ. Ψυχάρη, ποῦ τὸ μεταφράζουμε γιὰ νὰ τὸ διαβάσουνε κ' οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά»

Μάρτυρες γινήκαμε τίς προάλλες μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐφημερίδα μὲς ζωηρῆς μονομαχίας μεταξὺ τοῦ Jean Moréas καὶ τοῦ Κωστῆ Παλαμά, τοῦ ἀθηναίου ποιητῆ. Ὁ δεύτερος, ὑπερασπίστηκε τὰ δικαιώματα τῆς νέας δραματικῆς τέχνης, ἐκεῖ ποῦ ὁ Μο. εἶς τὸ μιά ἐπιστολὴν τοῦ ἀξιοσημείωτου ἔριξε κάποιους τοῦ στοχασμοῦ γιὰ τὸ σύγχρονο ἑλληνικὸ θέατρο, γιὰ τοὺς δημοτικιστὰς καὶ γιὰ τοὺς καθυρλόγους, γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ποῦ μιλιέται καὶ γιὰ κείνη ποῦ γράφεται. Ἀληπρὴ εὐκαίρεια, γιὰ νὰ μιλήσῃ κανεὶς γι' αὐτὸ ποῦ λέγεται ζήτημα γλωσσικὸ στὴν Ἑλλάδα. Ἡ «Ἰλιάδα» τοῦ Πάλλη εἶναι ἀχώριστη ἀπὸ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Οἱ εὐτυχημένοι τοῦ Περικλοῦ λογοτέχνης ποῦ στὰ δρχμάτα του; καὶ στὰ βιβλία του; μεταχειρίζονται τὴ γαλλικὴ γλῶσσα δὲν υποψιάζονται βέβαια πὼς στὴν Ἑλλάδα σήμερα βιβλία καὶ δρχμάτα παρουσιάζουν κάτι τι ἑλας διόλου ξεχωριστό, ἴσα ἴσα γιατί ἡ ἑλληνικὴ δὲν ἔγινε ἀκόμα ἐπίσημη καὶ καθιερωμένη φιλολογικὴ γλῶσσα. Ἀπὸ τὴν ἑλλητὴ μεριά, ὅσοι γράφουν τὴ νέα γλῶσσα, καθὼς ὁ Παλλης, τὴ γλῶσσα ποῦ μὲ μιά γενναία προσπάθεια ξεχωρίστηκε ἀπὸ τὴ μεσαιωνικὴ ἑλληνικὴ, εἶναι βέβαιοι πὼς θὰ ζήσουν πὸ πολλὸ παρ' ὅσο θὰ ζήσουν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς μας λογοτέχνης ποῦ εἶναι τῆς μόδας. Γιατί λεπτόνουν με τοὺς στίχους τους καὶ μὲ τὰ πεζὰ τους, γιατί μορφώνουν καὶ λυγρίζουν τὸ ὄργανο ποῦ χρειάζεται σ' ἓνα ὁλόκληρο λαὸ γιὰ νὰ πῆ τὴ σκέψη του καὶ τὴν ψυχὴ του. Ἡ Ἑλλάδα βέβαια εἶναι μικρὸς τόπος. Μὰ εἶναι ἡ Ἑλλάδα, καὶ γι' αὐτὸ ἀθάνατη. Καὶ πολὺ σημαίνει νὰ γνωρίζουμε τί μπορεῖ νὰ συνεισφέρει μὲ τὴ φιλολογία του καὶ τί μπορεῖ νὰ μάθῃ ἀπὸ τίς ἄλλες φιλολογίαι; ποῦ ἤρθαν μὲ τὴν ἀράδα του; ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο καιρὸ ὡς τὰ σήμερα, ὁ λαὸς αὐτός; ὁ παράξενος προικισμένος, ὁ ζωηρός, ὁ φανταστικός, ὁ ποιητικός, ὁ ἐξυπνος, κι ὁ νέος.

Δὲν πρόβλεπε κανένας
Χρὸς τῆς μέρας βλέφαρο,
Ἀπὸ τὴ Δίρκη, ἐφάνης,
Κ' ἤρθες νὰ ξετρελλάνης
Ἀργίτικο στρατό.
Αὐτὸν ποῦ μὰς τὸν ἔφερε
Σὸν ὄρνο ὁ Πολυνεϊκῆς,
Μὲ τὰ φτερά ποῦ ἀπλώνουνταν
Καὶ τὴ φωνὴ τῆς νίκης;
Κ' εἶχαν ἀσπίδες ποῦ ἀστραφταν
Κι' ὄπλα πολλὰ καὶ κρᾶνη.
Φεύγουν, καὶ παῖδες τοὺς φτάνει
Μέσα στὸν κορνιαχτό!

Ἡμιχόριον Β'

Αὐτοὶ ποῦ ἤρθαν καὶ στάθηκαν,
Ὡσεὶς τὰ παληκαρῆικα,
Τριγύρω στὴν ἐφτάφυλη
Μὲ φονικά κοντάρια,
Φεύγουνε πρὶν προφτάσουνε,
Γιομάτοι περηφάνεια,
Στῶν πύργων τὰ στεφάνια
Ν' ἀνάψουνε φωτιά.

Ἡμιχόριον Α'

Γιατί κι' ὁ Δίξ τὴ μάχεται

Μιά γλῶσσα φαντασμένη,
Κι' ὅταν τοὺς εἶδε νάρχουνται
Σὰ θάλασσα ἀρριμένη,
Μὲ κεραυνὸν ἐγκρίμισαν
Ἐλείνον ποῦ ἐτοιμάζει
Τὴ νίκη νὰ φωνάζῃ
Ἀπὸ τὰ τείχη αὐτά.

Ἡμιχόριον Β'

Κεραυνωμένος ἔπεσε,
Πάνω στὴ γῆ βροντᾷει
Ὁ λυσσασμένος ποῦ ἀναβε
Φωτιά, γιὰ νὰ μὰς φάῃ.
Κι' ὁ δυνατός μας σύμμαχος,
Ὁ Ἄρης ὁ τιμημένος,
Στὴ μάχη ἀπολυμένος,
Χτυπάει δεξιά, ζερβά.

Ἡμιχόριον Α'

Κ' οἱ ἐφτά ἀρχηγὸι παραίτησαν,
Αἱματομένο φῆρο,
Τὰ ἐλόχαλά τους ἄρματα
Στὸ Δία τὸν Τροπαιοφόρο.
Μὰ τὰ δὺ ἀδέρφια πέσανε
Ἄλληλοσκοτωμένα,

Στὸ χάρο ἀδερφωμένα
Καθὼς καὶ στὴ γενιά.
Ἡμιχόριον Β'
Μὰ ἡ Νίκη ἡ μεγαλώνυμη
Ἀφοῦ ἤρθε νὰ φιλήσῃ
Τὴ Θῆβα τὴν πολυμάμαξη,
Καθεὶς ἄς λησμονήσῃ
Τὸν περασμένο πόλεμο,
Καὶ στοὺς νεοὺς ἄς μποῦμε,
Ἐκεῖ γιὰ νὰ τραβοῦμε
Ὀλόφυτο χορὸ!

Κορυφαῖος

Μὰ τώρα βλέπω κ' ἔρχεται
Ὁ γιὸς τοῦ Μενονικέα,
Ὅπου οἱ θεοὶ μὰς ἔστειλαν
Καινούριο βασιλιά.
Κι' ἀφοῦ τοὺς γέροντες κλέσει
Συνέλευση νὰ κάνη,
Ὡς πῆ πὼς κάτι βάνει
Στὸ νοῦ του σοβαρό.

ΣΚΗΝΗ Γ'

Κρέων, Χορός, Ὀπλοφόροι.

Κρέων

Ὁ γέροντες, πάλι οἱ θεοὶ μὰς χάρισαν γαλήνη.

Εδώ είναι το ζήτημα. Ἡ Ἑλλάδα μολταταῦτα, ἡ νέα Ἑλλάδα δὲν ἔφτασε ὡς τὴν ὥρα στὸ ἀνθισμα τῆς ψυχῆς της· δὲν παραδέχτηκε ἀκόμα, στὰ βιβλία ποῦ γράφει, τὴν ἴδια γλῶσσα ποῦ μιλεῖ. Μὰ πῶς εἶναι δυνατόν ἕνα τέτοιο πρᾶμα τόσο ἐξαιρετικό καὶ τόσο σπάνιο; Τὸ πρᾶμα τοῦτο δὲν εἶναι τόσο σπάνιο οὔτε τόσο ἐξαιρετικό ὅσο φαίνεται ἀπὸ μιὰ ἀρχῆς. Εἶναι ἡ ἱστορία ὅλων τῶν νέων φιλολογικῶν ἔλεος προτοῦ νὰ μᾶς δείξουν πῶς ζοῦνε, ἀρχίσανε μὲ τὴ λατρεία τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν. Ὁ γλωσσικός πῆλμος ποῦ γίνεται σήμερον στὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁ ἴδιος καὶ ἀπαράλλαχτος μὲ κείνον τῆς Ἰταλίας τὴν ἐποχὴ ποῦ λογογράφονταν γιὰ κρῖμα τὸ μεταχειρίσκει γλῶσσας ἄλλης ἀπὸ τὴ Λατινική· ὁ ἴδιος καὶ ἀπαράλλαχτος μὲ κείνον τῆς Γαλλίας, στὸν καιρὸ τοῦ Rabelais. Θυμηστέ τὰ λόγια τοῦ λεμουζίνου μαθητῆ ποῦ «deambulait pas les compites de l' urbe»· Μὰ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ λατινοβρεμμένου μαθητῆ δὲ μᾶς δίνουν παρὰ μιὰν ἀδύνατον καὶ μακρομένη ἰδέαν τῆς γλῶσσας ποῦ λένε σήμερον στὴν Ἑλλάδα καθαρεύουσα. Ὁ μαθητὴς τοῦ Rabelais, μὲ ὅλα τοῦ τὰ λατινικά, καταδέχονταν ἀκόμα κάπως νὰ προσέχη στὸ τυπικὸ τὰ λόγια τοῦ· δὲν τὰ φόρτωνε μὲ κατάλληλεις λατινικές· δὲν ἔλεγε «deambulo per compita urbis»· καὶ ὅταν εἶχε νὰ μεταχειριστῆ κοινότητα λέξη σὰν τὸ bouillie, δὲν τὴν ἔκανε buidium, πρᾶμα ποῦ τὸ διαβάξουμ' ἔν τσοῦτῳ σ' ἕνα παλιὸ Ἰταλικὸ χρονικόν. Βάλτε στὰ νέα ἑλληνικά τὸ buidium καὶ ὀλόκληρη τὴ φράση τοῦ μαθητῆ ποῦ παραπάνω σημειώσα· καὶ ἔχετε τὴν κατάστασιν, τὸ νοῦ καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς καθαρεύουσας.

Οἱ δημοτικιστὲς, ἡ καλῆτερα, οἱ ὀπαδοὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς θέλουνε νὰ γράφουν: «je me proméne par les rues de la ville» (Περπατῶ στους δρόμους τῆς πόλης). Τέτοια εἶναι ἡ φιλονεικία. Καὶ πρέπει πρὸ πάντων νὰ στοχαζόμεστε πῶς τὸ μεταχειρίσκει τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσας δυναμωμένης, ὑποταγμένης καὶ σχηματισμένης σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία γλῶσσα συνειθίζονταν ἔδῳ καὶ λίγα χρόνια, ἀπὸ καιρὸ, ἀπὸ ὅλους ὅσοι κρατούσανε πέννα. Καὶ λοιπόν, φτάνει νὰ τολμήσετε νὰ μεταχειριστῆτε τὴ λέξη «ville» (πόλη) κατὰ τὴ νέα γλῶσσα, καὶ περνάτε γιὰ ὑπερβολικός. Καὶ βέβαια, τίποτε δὲν εἶναι ὑπερβολικώτερο ἀπὸ τὴν ἀλήθεια. Καὶ αὐτὲς εἶναι οἱ ὑπερβολὲς ποῦ κατηγοροῦνε τοὺς δημοτικιστὲς. Αὐτὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔθνους δὲν τὰ βρίσκει διόλου ὑπερβολικά· καὶ γνώρισα ἀπλοῦς ἀνθρώπους ποῦ

κλαίγανε στὸ διάβασμα μιᾶς σελίδας ἀπὸ τὴς ὑπερβολικῆς τάχα· καὶ κλαίγανε, μόνον γιὰ τὴν καταλάβαιναν τὴ σελίδα ἐκείνη ἀπ' ἀκριβ' ἀκριβ'.

Μὰ στὸ δούλεμα τοῦτο μιᾶς γλῶσσας φιλολογικῆς ποῦ πλάθεται ἢ, καλῆτερα, στὴν καθιέρωσιν τούτῃ τῆς ἑθνικῆς γλῶσσας, ὑπάρχουνε καὶ ἄλλες πολλὲς δυσκολίες. Τῆς καθαρεύουσας δὲν τῆς ἔφτασε σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ περιφημοῦ Κοραΐ, νὰ ξαναβῆναι στὸν τύπο τῶν ἀρχαίων τὰ νέα ἑλληνικά· ἀδραξέ καὶ ἔχουσε ἀνάγκη τὴν ἀρχαία γραμματικὴ στὴ νέα γλῶσσα, γιὰ νὰ πῆ ὅλους τοὺς ἐπίσημους καὶ γενικούς ἔρους ποῦ τῆς χρειαζόνταν.

Φανταστῆτε καθαρολόγους Ἰταλοῦς ποῦ ἀποφασίζονε νὰ δανειστοῦν ἀπὸ τὰ λατινικά τὸν τεχνικὸ ἔρο opus reticulatum. Τί θὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ reticulatum στὸ στόμα τοῦ λαοῦ, ποῦ δὲν ξέρει ἄλλη κατάλληλη τοῦ ἐπιθέτου του παρὰ τὸ Ο; Τὸ ξέρουμε ἀπὸ τὰ μαγκόπαιδα τῆς Ρώμης ποῦ δείχνουνε, φωνάζοντα, στοὺς ξένους, τὸ opus reticulatū. Τὸ μαγκόπαιδο, δηλ. ὁ ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ, ὅμοια θὰ πῆ τὸ gubernamento, ἀνίσως σοφίζονταν νὰ τοῦ ἐπιβάλλουν τὸ gubernamentum. Ἄς δεχτοῦμε τώρα πῶς τὸ reticulatū καὶ τὸ gubernamentū εἶναι λέξεις ἑλληνικές. Τι γράφετε. Καὶ ἀμέσως σὰς κατηγοροῦν πῶς ἔχετε δική σας γλῶσσα, γιὰ τὴ ἀφήσατε τὴ συμφωνημένη γλῶσσα, καὶ γιὰ τὴν ταϊριάσατε τὴ γλῶσσα σας μὲ τὴν τρέχουσα γλῶσσα. Μὰ τάχα εἶναι ἀνάγκη νὰ δείξουμε πῶς κανεὶς ἀπὸ τοὺς τωρινούς λογοτέχνες, μῆτε ὁ Πάλλης μῆτε κανεὶς ἄλλος, δὲν ἔχουνε δική τους γλῶσσα; Τὴ νέα γλῶσσα δὲν τὴ σκάρωσε τοῦτος ἢ ἐκεῖνος· μῆτε ποῦ μπορούσε αὐτὸ νὰ γίνῃ. Τὰ στοιχεῖα τῆς τῆς ἔθνους τὰ δῶκε. Καὶ οἱ νέοι λογοτέχνες, σύμφωνα μὲ τὴν κλίση τους καὶ τὴν ἰκανότητά τους, πλησιάζουνε στὴν ἑθνικὴ γλῶσσα, πρὸ λίγου, ἢ πρὸ πολὺ. Κ' ἔδῳ εἶναι ὅλη ἡ διαφορά. Μὰ ἡ γλῶσσα εἶναι μία. Τὸ νὰ τὴ γράφῃς ἀρμονικὰ μὲ τοὺς κανόνες τῆς εἶναι μιὰ δουλειά, κατὰ βῆθος, τόσο ἀπλὴ ὅσο τὸ νὰ γράφῃς τὰ γαλλικά, χωρὶς ν' ἀνακατώνῃς λατινικά. Καὶ δὲν ξέρω νὰ γράφουν ἄλλοιῶτα κατὰ τὴ Γαλλία.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι—δὲν μπορῶ νὰ διαλέξω ἔδῳ ὠρισμένα παραδείγματα γιὰ νὰ τὰ ποδείξω, μάλιστα ἀπὸ τὸν Πάλλη ὅπου τὰ παραδείγματα περισσεύουν—πῶς καμιά φορὰ ἀναγκάζεται κανεὶς νὰ βιάσῃ ἀλαφρὰ μερικὲς λέξεις γιὰ νὰ τὴς ταιριάξῃ στὴν κοινὴ γλῶσσα. Οἱ μεγαλύτεροι σοφοὶ τῆς Ἰταλίας λένε σήμερον governoimento καὶ ἀκόμα καὶ reticulatū.

Στὴν Ἑλλάδα τέτοιο κάμωμα φαίνεται κάπως βιασμένο ἀκόμα κάποτε.

Κ' οἱ ἴδιοι οἱ καθαρολόγοι μιλάνε σὰν ὅλος ὁ κόσμος. Στὴς κουβέντες τους βρίσκονται βέβαια μερικά opus, κάποια reticulatum, λίγα gubernamentum. Ἀλλὰ τὸ κύριο ἐμπόδιο βρίσκεται στὴ συνήθεια ποῦ πῆραν ἀπ' τὴ γλῶσσά ποῦ γράφεται· συνήθεια τόσο δυνατὴ, ποῦ οἱ κοινοὶ τύποι τοὺς φαίνονται τολμηροί.—πολλὲς φορὲς ὁ ἴδιος ἐγὼ ἔκαμα τὸ πείραμα καὶ ἔδωκα τὸ παράδειγμα—καὶ δὲν ὑποψιάζονταν πόσο τοὺς μεταχειρίζονται· καὶ οἱ ἴδιοι οἱ καθαρολόγοι. Ὅλα ὅμως πρέπει νὰ παραμερίσουν μπροστὰ σὲ ὅ,τι γενικὰ συμφέρει· γιὰ τὸ μέγα ζήτημα, τὸ μόνον, γιὰ ἕνα ἔθνος ποῦ ἀξίζει νὰ λέγῃ ἔθνος, εἶναι νὰ ἔχῃ μιὰ γλῶσσά ποῦ νὰ μπορῆ ὅλος ὁ κόσμος ἴσα μὲ τὸν ταπεινότητα πολίτη, νὰ τὴ μιλήσῃ, νὰ τὴ γράφῃ, καὶ νὰ τὴ μιλήσῃ. Μονάχη ἡ νέα γλῶσσα ἰκανοποιεῖ τὸν ἔρο τοῦτο. Εἶναι μαζὶ εὐκόλη, καὶ ἀξιοθέαστα ποιητικὴ καὶ πλούσια, καὶ δροσερὴ σὰν τὴν αὐγὴ. Τὸ γνώρισμα τὸ πρὸ ἐνθουσιαστικόν, τὸ πρὸ περιεργὸ γιὰ τὸ λογογράφον, γιὰ τὸν ποιητῆ, γιὰ τὸν ἐπιστήμονα, τοῦ ξαναθισμού τῆς ἑλληνικῆς γλῶσσας, εἶναι ἡ δύναμή της νὰ πλάθῃ νέες λέξεις, μὲ μιὰ ποικιλίαν συνθετικὴ ἀλογάριαστη, βγαλμένη ἀπὸ τὴν ἀστείρευτὴ πηγὴ τῆς γλῶσσας αὐτῆς. Τὸ ζήτημα τότε δείχνεται μὲ τὴ γενικὴ του ὄψιν· σήμερον στὴν Ἑλλάδα ὁ συγγραφέας πρέπει νὰ εἶναι μαζὶ γλωσσολόγος καὶ ποιητῆς.

Χωρὶς τὴ φιλολογία, ἀδύνατο νὰ γνωρίζουμε τοὺς γλωσσολογικούς· αὐτοὺς νόμους. Χωρὶς τὸ αἴσθημα, ἀδύνατο νὰ καταλάβουμε τὴν ἀνάγκη τους καὶ τὸν τρόπο τῆς ἐφαρμογῆς τους. Ὁ Πάλλης μέσα στὴν «Ἰλιάδα» του ἐξέχει στοὺς σχηματισμοὺς αὐτοῦς, στὰ σύνθετα ἐκεῖνα ποῦ πολλὲς φορὲς βαραινουν ἴσα μὲ τὰ σύνθετα τοῦ ὀμηρικοῦ πρωτότυπου. Βλέπει κανεὶς μέσα στὴ γλωσσολογικὴ αὐτὴ δουλειά ποῦ μᾶς φέρνουνε οἱ νέοι λογοτέχνες· μιὰ προσπάθεια τόσο ἐντονη, μιὰ ἐνέργεια τόσο γιομάτη ἀπὸ νοῦ καὶ ἀπὸ καρδιά, ποῦ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πῆ: Μέσα στὴ φιλολογία αὐτὴ ὑπάρχουν πρὸ πολλὰ καὶ ἀπ' ὅσα δύνανται νὰ φανταστοῦν οἱ φιλόλογοι.

Πολλὲς φορὲς μόνον τὸ αὐτόματο, μόνον τὸ εὐτυχημένο μεταχειρίσκει τῆς πρὸ κοινῆς λέξης φτάνει σὲ ἀπάντεχο ἀποτέλεσμα. Φανερώτατο πῶς ἡ λέξη δὲν ἔχει τίποτε εὐγενικόν, τίποτε ποιητικόν, καὶ στὴν Ἑλλάδα, καὶ παντοῦ ἄλλου. Οἱ καθαρολόγοι

Ἄφου μᾶς ἐπαράξανε μὲ μαῦρη τρικυμία.
Ἐκάλεσα καὶ ἐγὼ λοιπὸν ἑσᾶς μονάχα ἀπ' ὅλους,
Πρῶτο γιὰ τ' ἤξερα πῶς σεῖς, σὲ χρόνια περασμένα,
Πάντοτε σεβαστήκατε τὸ θρόνον τοῦ Λαίου.
Κ' ἐπειτα, ποῦ ὁ Οἰδῖποδας κατὰ μᾶς κυβερνοῦσε,
Πιστοὶ φανήκατε σ' αὐτὸν καὶ ὑστερινά, ποῦ ἐχάθη,
Τὴν ἴδια πίστη ἐδείξατε τριγύρω στὰ παιδιὰ του.
Ἄφου λοιπὸν ἐκεῖνοι οἱ δύο χαθῆκαν σὲ μιὰ μέρα
Κι' ἀλληλοσκοτωθῆκανε μὲ τὸ δικὸν τους χέρι,
Ἐγὼ κρατῶ τὴ δύναμη, τὸ μεγαλεῖο τοῦ θρόνου,
Σὰν κληρονόμος συγγενῆς μὲ τοὺς ἀποθαιμένους.
Ἄλλ' εἶναι ἀδύνατο κανεὶς τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου
Γιὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ψυχὴν, τὸ φρόνημα, τὴ γνώμη,
Προτοῦ νὰ δῇ στὰ χέρια του τὴν ἐξουσία, τοὺς νόμους.
Μένα λοιπὸν μοῦ φαίνεται πῶς ὅποιος κυβερνῶντας
Μιὰν πολιτείαν ὀλάκερη, δὲν ξέρει νὰ διαλέξῃ
Τὴν πρὸ σωττὴ ἀπόφασιν καὶ νὰ τὴ διαλαλήσῃ,
Παρὰ βαστᾷ τὴ γλῶσσα του σὰν ἀπὸ κάποιο φόβο,
Μοῦ φαίνεται κακώτατος καὶ πάντοτε καὶ τώρα·
Κι' ὅποιος τὸ φίλο του ἀγαπᾷ κάλλια ἀπὸ τὴν πατρίδα,
Ἐκεῖνον τὸν περιφρονᾷ· ἐγὼ ὅμως, μὰ τὸ Δία
Ποῦ ὅλα τὰ βλέπει πάντοτε, ποτὲ δὲ θὰ σιωπήσω,
Ὅταν θεωρῶ νὰ προχωρῇ, ἀντὶς ἡ σωτηρία.

Ἡ συφορά τῶν πολιτῶν οὔτε ποτὲ θὰ κάμω
Ἐναν ἐχθρὸν τοῦ τόπου μου, φίλο γιὰ τὸν ἑαυτό μου·
Γιὰ τὴ πατρίδα καθενός, μόνον αὐτῆ, μᾶς τῶζει,
Κι' ἂν ἀρμενίξῃ αὐτὴ καλὰ, θὰ κάνομε καὶ φίλους.
Με τέτοιους νόμους τὸ λοιπὸν στερεῶνω τὴν πατρίδα
Καὶ τῶρα σύμφωνα μ' αὐτὰ, στῆς θῆβας τοὺς πολίτες,
Διαλαλητάδες ἐβγάλα γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Οἰδῖπου.
Τὸν ἕναν, τὸν Ἐτεοκλή, τὸν πρῶτο στὸ κοντάρι,
Ποῦ πολεμῶντας χάθηκε γι' αὐτὴν τὴν πολιτείαν,
Σὲ τάφο νὰ σκεπάζουνε καὶ ὅλα νὰ τοῦ προσφέρουν
Ὅσα θυσιάζουν στοὺς νεκρούς, τοὺς πρὸ καλύτερούς
μας.
Ὅμως τὸν ἄλλον ἀδερφόν, αὐτὸν τὸν Πολυνεῖκη,
Ποῦ ἀπὸ τὰ ξένα γύρισε καὶ θέλησε νὰ κάψῃ
Αὐτὴν τὴ γῆ τὴν πατρικὴ καὶ τοὺς θεοὺς τοῦ τόπου,
Καὶ θέλησε καὶ νὰ γευτῆ τ' ἀδερφικὸ τὸ αἷμα,
Κι' αὐτοὺς ἔδῳ γιὰ τὰ λάβους του μαζὶ του νὰ τοὺς
[σῶρῃ,
Νὰ μὴν τὸν θάψῃ αὐτὸν κανεὶς καὶ μῆτε νὰ τὸν
[κλάψῃ,
Ἄλλὰ νὰ μείνῃ ἀθαφτος, κουφάρι σιχαμένο,
Γιὰ τὰ πουλιὰ καὶ τὰ σκυλιὰ χαρὰ ποῦ θὰ τὸν φάνε
Αὐτὴ ἔχω τὴν ἀπόφασιν. Κι' ὅσο θὰ βασιλεύω,
Ποτὲ οἱ κακοὶ ἀπ' τοὺς καλοὺς δὲ θὰ προτιμηθοῦνε.

Ὅμως ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπᾷ σ' ἀλήθεια αὐτὴ τὴν
[πόλη,
Τὸ ἴδιο νεκρὸς καὶ ζωντανός θὰ τιμηθῇ ἀπὸ μένα.
Κορυφαῖος
Αὐτὰ, λές, ἀποφάσεις, ὦ γυνὴ τοῦ Μαιονεία,
Γιὰ κάθε φίλο, κάθε ἐχθρὸν αὐτῆς τῆς πολιτείας.
Καὶ μὲς στὰ χέρια σου κρατᾷ ἐσὺ τὸν κάθε νόμο,
Καὶ γιὰ τοὺς πεθαμένους μας, ὡς καὶ γιὰ μᾶς ποῦ
ζοῦμε.
Κρέων
Μὰ πρέπει ἐσεῖς νὰ στέκεστε φρουροὶ τῶν ὄσων εἶπα.
Κορυφαῖος
Κανένας πρὸ νεώτερος αὐτὸ νὰ τὸ βαστάξῃ.
Κρέων
Ἄλλ' ἔχω βάλει φύλακες κοντὰ στὸν πεθαμένο.
Κορυφαῖος
Τότε τί ἄλλο τὸ λοιπὸν ἀκόμα θὰ προστάξῃς;
Κρέων
Μὴ συμπαθήσετε ποτὲ σ' ὅποιον δὲ θὰ μ' ἀκούσῃ.
Κορυφαῖος
Τόσο τρελλὸς ποῖος βρέθηκε νὰ θέλῃ νὰ πεθάνῃ;

τό βλέπουν και την ἀποφεύγουν τὴ λέξη. Τί μπορεί κανείς νὰ κάμῃ μὲ μιὰ λέξη τόσο ταπεινή; Ὁ Πάλλης περιμαζεύει τὴν καταφρονημένη λέξη. Ἐπειτα τοῦ χτυπάει στὸ νοῦ μιὰ δυνατὴ ὁμηρικὴ φράση. Θέλει νὰ τὴν ἀποδώσῃ. Τοῦ ἐρχεται ἡ λέξη, καὶ τὴ γράφει... Δὲ γνωρίζω τίποτε ποῦ νὰ κάμῃ βελτιωτὴρ ἐντύπωση. Δὲν μπορῶ ἐδῶ πλατιὰ νὰ μιλήσω γιὰ τῆς μεταφράσεως αὐτῆς τὴν ἀξία, ποῦ εἶναι τόσο ζωντανή, τόσο καταπεστικὴ, τόσο ζωογονεῖ. Μῆτε ποῦ μπορῶ νὰ σημειώσω ἐδῶ καὶ μερικὰ ψευδῶδη τῆς. Μοῦ φτάνει νὰ πῶ πῶς μέσα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, τὸ λαμπρὸ τυπωμένο, ὁ ἀρχαῖος Ὀμηρὸς ἐμψυχώνεται ἀπὸ μιὰ πνοὴ καινούρια ζεστή. Καὶ εἶναι σὰ νὰ διηγεῖται στοὺς ναυτικούς καὶ στὰ πηλοκάρια μιὰ ἱστορία τοῦ καιροῦ μας. Μὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔχει καὶ ἄλλη σημασίαν. Κ' ἔτσι ἡ «Ἰλιάδα» τοῦ Πάλλη ἔκαμε πολλοὺς πολέμιους τοῦ συγγραφέως τῆς, καὶ ἀκόμα καὶ μερικοὺς Ζωῖλους. Ἡ ἀφορμὴ ἐυκολονόγηται. Το βιβλίο αὐτὸ—καὶ τοῦτο θέλησα νὰ ἐξηγήσω—εἶτανε προπάντων ἕνα ἔργο. Μὴ προσέχουμε πολὺ σὲ τοῦτο ἢ σὲ κείνη τὴ λεπτομέρεια. Τὸ ἔργο αὐτὸ, ἀπ' ὅπου κι ἂν τὸ πάρῃς, κάνει τιμὴν στὴ νέα Ἑλλάδα. Δὲν εἶναι ὠραῖο νὰ μπορῇ νὰ λείψῃ σήμερα ἕνας λαὸς πῶς ξαναβλέπει τὴν «Ἰλιάδα» τοῦ σπῆ δικῆς τῆς γλώσσας; Καὶ τοῦτο ἕνας μοναχὰ λαὸς δύναται νὰ τὸ πῆ, ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ὅμως ὁλοσπῆ αὐτὸς ὁ πλαστικὸς πλοῦτος, ὅλο αὐτὸ τὸ ξαναστύλωμα μιᾶς περιφρονημένης γλώσσας δὲν κάνουν τόσοσους τίτλους εὐγένειας, ποῦ μπορεῖ νὰ τοὺς πάρῃ ὁ κάθε Ἑλληνας γιὰ δικό του λογαριασμό; Κι αὐτὸ εἶναι κάτι τι, μοῦ φαίνεται νὰ μπορῇ νὰ παινεύσῃ, ὅστερ' ἀπὸ τόσες συμφορὰς καὶ ἀπὸ τόσους αἰῶνες, πῶς ἀκόμα κατέχεις μιὰ γλώσσα, τόσο παλιὰ καὶ ἀκόμα τόσο ὀρθοτάτη, ἀρκετὴ γιὰ νὰ παραστήσῃ λογοτεχνικὰ τὸ κάθε τι. Γιατί ἡ γλώσσα αὐτὴ ὑπάρχει. Δὲν εἶναι αὐτοῦ κανένας γόρδιος δεσμός. Δὲν χρειάζεται αὐτοῦ κανένας Ἀλέξανδρος. Ἄλλοτε τὴ θεωροῦσαν ἀνίκητη τὴ νέα γλώσσα γιὰ νὰ τὰ πῆ ὅλα. Μὰ τέτοια ἰδέαν πρέπει νὰ λείψῃ, ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ὅλα κινεῖς μπόρῃς νὰ τὰ πῆ καὶ κείνη. Δέγανε πῶς κανένα βιβλίο δὲ μπορεῖ νὰ γραφτῆ στὴ γλώσσα τούτη. Καὶ βιβλία ἕνα σωρὸ γίνονται τώρα, κάθε μέρα. Ὁ Πάλλης ποῦ, βέβαια, ἔχει τὸ μεταφραστικὸ δαιμόνιο, σὰν τὸν Ἀμύστω, σὰν τὸ Λούθηρο, καὶ σὰν τὸν Καλθίνο, μετάφρασε τὸν «Ἄδολο Λογισμὸ» τοῦ Κάντιου μαζί μὲ τὸ Μαρξίτη, συγγραφέα ἑνὸς βιβλίου «Πολιτικῆς Οἰκονομίας», μεταφρασμένου ἀπὸ τὴν ἀγγλική. Τὰ ἔργα

τῆς φαντασίας δεικνύονται πρὸ πλοῦτος ἀκόμα. Ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, ποῦ τὸν ἀνέφερα στὴν ἀρχή, εἶναι μαζί ποιητὴς καὶ πεζογράφος πρώτης γραμμῆς, ἀφοῦ ἔχει στὸ ἐνεργητικὸ του ἕνα μικρὸ ἀριστούργημα σὲ πεζὸ λόγο, τὸ «Θάνατος τοῦ Παλληκαρίου». Μὰ τότε γιατί δὲν τὴν παραδέχονται τελειωτικὰ, ἐπίσημα, τὴν ἐθνικὴ αὐτὴ γλώσσα καὶ γιατί δὲν τρέφουνε μὲ κείνη τὰ παιδιὰ ποῦ θὰ μεγάλωνεν ἔτσι ἡ ψυχὴ τους ἀπὸ τὸ σχολεῖο σύμφωνα μὲ τὸ χαραχτῆρα τῆς φυλῆς; Ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἀντίσταση τούτη κρατεῖ ἀπὸ δύο ἀφορμῆς. Ὁ Ἰεῖαν Μοιθᾶς ἀξιώθηκε νὰ μᾶς ξεσκεπάσῃ φανερὰ τὴ μιὰ. Μᾶς ἔλεγε στὴν ἐπιφυλλίδα του πῶς ἡ νέα γλώσσα εἶτανε «μολυσμένη ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ τῆς σκλαβίας». Μάλιστα. Τὸ λόγο αὐτὸ θὰ τὸν ἀκούσετε, συχνὰ πυκνὰ, καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ὁ Μοιθᾶς μιλεῖ καθὼς μιλοῦνε πολλοὶ Ἑλληνες. Εὐκόλα βλέπει κανεὶς τὴν ἀφορμὴ αὐτοῦ τοῦ ἀθῶου συλλογισμοῦ ποῦ τόσο ἀπλοποιεῖ τὰ πράγματα. Στὴ νέα ἑλληνικὴ βρίσκονταν μερικὲς λέξεις, πούρικες, ἀφωμοιωμένες πάντα μὲ τὴ νέα ἑλληνικὴ, ἀφοῦ πῆραν τοὺς δικούς τῆς τύπους. Ἐποῦ παντοῦ τὸ συνηθίζουσε νὰ πολιτογραφουσε τὴς νέες λέξεις, καὶ πολλοὶ Παρισίανοι μεταχειρίζονται τὴ λέξη boulevard, χωρὶς νὰ υποψιάζονται πῶς εἶναι ἡ καταγωγὴ τῆς γερμανικῆς. Τὰ δανείσματα αὐτὰ βασίζονται πάντα ἀπάνου σὲ διεθνῆ «δοῦνα καὶ λαβεῖν», δηλαδὴ ἀπάνου στὴν ἀνάγκη τῆς ζωῆς. Οἱ Ἑλληνες συλλογίζονται ἀλλοιότιμα, μὲ κίνητο νὰ ἐξευτελίουν τὴν ἴδια τους γλώσσα καὶ νὰ ἐξευτελίουν καὶ αὐτοὶ μαζί τῆς. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ οἱ δανεισμένες λέξεις εἶναι πούρικες, πιστεύουσε πῶς τὸ χρωστᾶνε αὐτὸ στὴ σκλαβιά. Μὰ νὰ ποῦ καὶ ἡ τουρκικὴ γλώσσα δανείστηκε ἀπὸ τὴ νέα ἑλληνικὴ τόσες λέξεις ὅσες κ' ἡ δευτέρη πῆρε ἀπὸ τὴν πρώτη, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ λέξη ἐφφέτης. Ἡ σκλαβιά λοιπὸν δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάμῃ στὴν ὑπόθεσι αὐτῆ. Ἐρῶ καλὰ πῶς φορτώνουσε γιὰ λογαριασμὸ τῆς σκλαβίας καὶ ἄλλες μεταβολὲς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες. Καὶ στὰλήθεια, ἡ γλώσσα σημαντικὰ ἄλλαξε ἀπὸ τὸν Ὀμηρὸ στὸν Πλάτωνα, ἀπὸ τὸν Πλάτωνα στὴ Νέα Διαθήκη, ἀπὸ τὴ Νέα Διαθήκη ὡς τὰ σήμερα. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιμεινόμε στὰλλάγματα τούτα μέσα σ' αὐτὰ ἡ ἐπιστήμη ἀπὸ πολλὸν καιρὸ ἀναγνώρισε ξετυλῆματα τῆς γλώσσας, δηλαδὴ κάποιο φαινόμενο κανονικὸ, κοινὸ σὲ ὅλες τὴς γλώσσες τοῦ κόσμου.

Ἡ δευτέρη αἰτία τῆς ἀντίστασις στὴ νόμιμη καθιέρωση τῆς ἀληθινῆς νέας γλώσσας, τῆς γλώσσας ποῦ πηγαίνει ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχαία, ὄχι μὲς ἀπὸ τὰ βιβλία, μὰ ἀπὸ μιὰ ἀδιάκοπη προφορικὴ παράδοση, εἶναι αἰτία ἱστορικὴ. Ἄς ἀκούσουμε τί λέει ὁ Bartoli, συγγραφέας μιᾶς θαυμαστῆς ἱστορίας τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας. «Γιατί λοιπὸν, ρωτᾶει, ὁ ἀγῶνας μεταξὺ τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ρωμανικῆς κράτησε σ' ἐμᾶς τόσους αἰῶνες, ἀντίθετ' ἀπ' ὅ,τι ἐγίνε στὴ Γαλλία; Τί λοιπὸν ὑπῆρχε στὴν Ἰταλία, τὶ ξεχωριστοὶ ὄρι κρατοῦσαν ἐκεῖ γιὰ νὰργήσῃ τόσο τὸ ξέδιπλωμα τῆς ρωμανικῆς γλώσσας; στὸ γραπτὸ λόγο, καὶ γιατί χρειάστηκαν τόσες προσπάθειες γιὰ νὰβῆ ἀπὸ τὴ λατινικὴ φύτρα τῆς; Ἡ ἀπόκρισή μας εἶναι αὐτῆ, μὲ λίγα λόγια: Ὑπῆρχε τὸ σπουδαιότατο κῦρὸ γεγονός, πῶς ἡ λατινικὴ γλώσσα στὴν Ἰταλία πιστεύονταν πῶς εἶταν ἐκεῖ σὰ μέσα στὸ ἴδιο τῆς τὸ σπῆτι, πῶς τὰ λατινικὰ εἶτανε γιὰ τοὺς Ἰταλοὺς ἐθνικὴ γλώσσα, καὶ, ἐπομένως, ταιριασμένη ὄχι μόνον μὲ τὴς συνήθειες, μὰ καὶ μὲ τὸ αἰσθητὸν τοῦ Ἰταλῶν. Ὑπῆρχε τὸ σημαντικό τούτο γεγονός: γράφοντας τὰ λατινικὰ οἱ πατέρες μας θυμοῦνταν πῶς ὑπῆρξαν κοσμικῶς καὶ λοιπὸν τὴν ἀγαποῦσαν τὴ γλώσσα ἐκείνη γιὰ τὴν αἰσθάνονταν σὰν κάτι τι ποῦ εἶτανε κομμάτι ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ τους ζωὴ δὲν ἤξεραν νὰ φύγουν ἀπὸ καὶ. Κι ὅσο κι ἂν χάθηκε ὅλη ἡ παιδεία ἡ μέγα μέρος τῆς παιδείας ποῦ ἀντιπροσώπευε ἡ γλώσσα ἐκείνη, ἀπόμειναν κολλημένοι στὴς λέξεις, κρατιούτανε σφιχτὰ κρεμασμένοι ἀπὸ ἕνα ἄτυχο τμήμα, χωρὶς νὰ βλέπουν πῶς εἶταν ἄδειο, καὶ πῶς ἡ ἰδέα ποῦ παράστανε εἶχε φύγει ἀγύριστα ἀπὸ τὴ λατινικὴ γῆ.» Αὐτὰ φαίνονται σὰ νὰ γραφτῆκανε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ, ξεχωριστὰ, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσας. Κάποιοι καλοὶ καὶ σοβαροὶ ἔνθεροι τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐπιχειρήματα παρουσιάζουν τόσο μοιάζουσε τόσο ποῦ ξεφονίζουσε. Ποιὰ τάχα ἀξία θάχουν τὰ ἐπιχειρήματα τούτα στὴν Ἑλλάδα ὅστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια; Τὴν ἀξία ποῦ εἶχανε στὴν Ἰταλία ὅπου ὁ ἀνεμος τὰ σκόρπισε μὲ τὰ σύγνερα, ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ τὸ λαμπρὸ αὐτὸ ἔθνος ξαναγεννημένο καὶ ζωντανὸ, γνώρισε τὸν ἑαυτὸ του.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Κρέων
Τέτοιο μιστὸ βέβαια θὰ βρῆ! Ἄλλὰ συχνὰ τὸ κέρδος Ἀνθρώπους ἐκατάστρεψε μὲ τὴς χρυσῆς του ἐλπίδες!
ΣΚΗΝΗ Δ'
Κρέων, Φύλαξ, Χορὸς, Ὀπλοφόροι.
Φύλαξ
Ὁ βασιλεῖς μου, δε θὰ πῶ πῶς ἀπ' τὴ γρηγοράδα Κι' ἀπ' τὸ πολὺ τὸ τρέξιμο φτάνω λαχανιασμένος. Πολλὲς φορὲς σταμάτησα σὰ νὰ μετανοούσα. Καὶ σὰ νὰ ετοιμαζόμουνα γιὰ νὰ γυρίσω πίσω. Γιατί ἡ ψυχὴ μου μέσα μου πολλὰ μοῦ τραγουδοῦσε. «Δυστυχισμένε, σὰν ποῦ πᾶς τὸν παιδεμὸ γιὰ [ναῦρης];—
Κακόμοιρε, τί καρτερᾶς; κι' ἂν μάθῃ ὁ βασιλεῖς μας Ἄπ' ἄλλον ἄνθρωπον αὐτὰ, ἐσὺ πῶς θὰ γλυτώσῃς;» Τέτοια στριφογυρίζοντας, ἴσως κι' ἀργοποροῦσα. Κ' ἔτσι μπορεῖ δρόμος κοντός, μακρὸς νὰ καταντήσῃ. Ἄλλὰ στὸ τέλος νίκησε τὸ ἐδῶ νὰ σοῦ κοπιᾶσω. Κι' ἂν καὶ δὲν ξέρω τί νὰ πῶ, ὅμως θε νὰ μιλήσω. Καὶ τώρα ἐδῶ ποῦ ἐρχομαι μὲ τράβηξεν ἡ ἐλπίδα. Ἄλλο κακὶ πῶς δε θὰ βρῶ, παρ' ὅ,τι εἶναι γραπτὸ [μου].

Κρέων
Καὶ τ' εἶναι αὐτὸ ποῦ σ' ἔκαμε σὰν τόσο φοβισμένο;
Φύλαξ
Θε ν' ἀρχινήσω νὰ σοῦ πῶ γιὰ τὰ δικὰ μου πρῶτα. Τὸ πρᾶμα αὐτὸ δὲν τόκαμα, ποῖός τόκαμε δὲν εἶδα. Κι' ἄδικο βέβαια θάτανε τώρα γι' αὐτὰ νὰ μπλέξω.
Κρέων
Καλὰ στριφογυρίζεσαι καὶ μοῦ τὰ προφυλάττεις Ἄπ' ὅλες τὴς μεριές! Θὰ πῆς κάτι καινούριο βέβαια.
Φύλαξ
Πάντοτε βέβαια τὸ κακὸ γεννᾷ μεγάλο φόβο.
Κρέων
Δὲ θὰ τὸ πῆς λοιπὸν ποτέ, κ' ἔτσι πιά νὰ γλυτώσῃς;
Φύλαξ
Τώρα σ' τὸ λέω. Πῆγανε, τὸν πεθαμένο ἐθάψαν, Μὲ σκόνῃ τὸν σκεπάσανε, τοῦ ἐκάμαν καὶ θυσία.
Κρέων
Τί λές; ποῖός ἀντρας βρέθηκεν αὐτὰ γιὰ νὰ τολμήσῃ;
Φύλαξ
Δὲν ξέρω. Ἀξίνας χτύπημα στὴ γῆς ἐκεῖ δὲν ἦταν, Ἡ σκάψιμο τοῦ δικελλιοῦ μὰ ἦταν σκληρὸ τὸ χῶμα

Παντοῦ, καὶ χέρσο κι' ἀσπαστο, μὴδὲ κι' αὐλακωμένο. Ἄπο τροχού; κι' ὁ μάστορης δὲν ἄφησε σημάδι. Ἄλλ' ἄμα ὁ πρῶτος φύλακας τῆς μέρας μᾶς τὸ [δείχνει,
Θάμα πολὺ δυσάρεστο σ' ὅλους μας παρουσιάστη. Ἐκεῖνος εἶχε ἀφανιστῆ, ὄχι βέβαια θαμμένος. Μὰ ἦταν ἐπάνω του παντοῦ σκόνῃ ψιλὴ βίχμη. Σὰν ἀπὸ κάποιον ποῦθελε τὸ κρῖμα νὰ ξεφύγῃ. Κι' οὔτ' ἀγριμοῦ κι' οὔτε σκυλιοῦ δὲ φαίνονταν [σημείο,
Ποῦ νᾶρθε νὰ τὸν ξέσκισε μαζί του νὰ τὸν σῆρῃ. Λόγια κακὰ τότε λοιπὸν ἀρχίσαν μεταξὺ μας, Κι' ὁ φύλακας τὸ φύλακα πικρὰ κατηγοροῦσε. Στὸ δᾶρσιμο κοντεύαμε καὶ ποῖός νὰ μᾶς χωρίσῃ; Γιατί ὁ καθένας ἦτανε καὶ φταίχτης γιὰ τοὺς ἄλλους, Κι' ὄχι κανένας φανερός· ἀλλὰ κρυφὰ φευγάτος. Ἡμαστέ λοιπὸν ἐτοιμοὶ νὰ πιάσωμε στὰ χέρια. Καὶ πυρωμένα σίδερα, καὶ στὴ φωτιὰ νὰ μποῦμε. Καὶ νὰ ὀρκιστοῦμε στοὺς θεοὺς, πῶς οὔτε ἐμεῖς οἱ [ἴδιοι
Τὸ κάμαμε, οὔτε ξέραμε ποῖός σκέφτηκε τὸ πρᾶμα, Οὔτε ποῖός τὸ ζετέλεψε. Κι' ἀφοῦ ξετάσαμε ὅλα, Ἐνας μιλεῖ, κι' ὁ λόγος του μᾶς ἀναγκάζει ὅλους. Νὰ γύρωμε κατὰ τὴ γῆ μὲ φόβο τὸ κεφάλι. Γιατί δὲν ἔμπορούσαμε μὴδὲ νὰ ἐναντιωθοῦμε,

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΠΩΣ ΘΑ ΣΩΘΟΥΜΕ

Η άρρώστεια μας, όσο κι αν χαρακτηρίζεται γι' άγίαρευτη, δε μπορεί, θάχει και το γιατρικό της, έξω πιά κι' αν είναι γραφτό ή πατρίδα μας να πάει κατά διαβόλου από τους δυο μεγάλους όχτρους της, ποί της κατατρώνε μέρα νύχτα τις σάρκες της: Από τον Δασκαλισμό κι από τὸ Ρουσοφίτι.

Μά δὲν τὸ πιστεύω. Ένας τόπος δὲν σβήνει' έτσι, φτάνει νάχει μοναχά πέντε δέκα' ανθρώπους με γερὸ μυαλό και με πατριωτική παληκαριά, μέσα σὲ μιλιοῖνια ρουσοφειλήδων κι ανεμοκνηγῶν.

Αὐτούς τους δ' ἐκινά δὲν ἐντυχήσαμε ἀκόμα νὰ τους δοῦμε, οὔτε νὰ τους ἀκούσουμε. Έσως νὰ ὑπάρχουνε. Μά ἀκόμα δὲ φανήκανε. Κ' εἶναι τὸ ἴδιο πᾶ νὰ μὴν ἐπάρχουνε, ἀφοῦ οὔτε φανήκανε, γιὰ νὰ τὴν δοῦμε, οὔτε μίλησαν, γιὰ νὰ τους ἀκούσουμε.

Κεῖνο πού εἶδαμε μοναχά και κεῖνο πού ἀκούσαμε, εἶναι ἡ Γεωργική ἔταιρία και τὰ λόγια τοῦ Γεν. Γραμματέα της, τοῦ κ. Βαμπᾶ.

Δὲν τὸ κρύβουμε, πὸς πολλές ἐλπίδες μᾶς ἔδωσε ἡ Γενική Συνέλευση τῆς Ἐταιρίας πούγινε τὴν περασμένη Κυριακή τὰπομεσήμερο, και πὸς πολλὸ ἐνθουσιαστήκαμε με τὰ λόγια τοῦ κ. Βαμπᾶ και περὶσοτερο, με τὰ νούμερα πού μᾶς κατήσρωσε.

Ἡ ἔταιρία αὐτὴ ἔχει ζωὴ μέσα της κι ὁ σκοπὸς της εἶναι ἐθνικώτατος. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ νοιώσουμε καλά οἱ Ρωμιοί. Αὐτὸ φαίνεται, πὸς τῶνοιωσε ὁ Βασιλιάς μας και νὰ ὁ λόγος πού προέδρεψε στὴ Γεν. Συνέλευση τῆς ἔταιρίας, ἐνῶ σὲν ἄνοιξε ἡ Βουλὴ οὔτε πάτησε καθόλου.

Παρηγοριά μεγάλη αὐτὸ, ὁ Βασιλιάς μας νὰ προεδρεύει, πού θὰ πει νὰ γίνεται ἀρχηγὸς τῆς Γεωργικῆς μας ἀναμόρφωσης. Ένας στρατηγὸς στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, ὁ Θεμιστοκλῆς, εἶπε στους Ἀθηναίους πὸς τὰ ξύλινα τεῖχη θὰ τους σώσουνε ἀπὸ τὸν ὄχτρο, και τους ἔδειξε τὰραγμένα σὲν Πειραιᾶ καρᾶβια. Ὁ Βασιλιάς μας σήμερις μᾶς δείχνει τὰλέτρι και μᾶς φωνάζει πὸς μ' αὐτὸ θὰ σωθοῦμε ἀπὸ τὸν ὄχτρο, ποῖ μᾶς πολεμᾷ σήμερα κι ἀπὸξω κι ἀπὸ μέσα.

Γιατὶ χάρηκε και χάνεται πᾶσα μέρα αὐτὸς ὁ τόπος: Γιατὶ κατοικεῖται ἀπὸ τεμπελχανάδες, γιατί

αργήκαμε ἔτσι στὶς ἐθνικὲς δουλιές. Καλαμαράδες, φήτορες, θεοσθήρες. Ἄφησε πιά τὸν πατριωτισμό, γιατί αὐτὸνε ἔδωκε τὸν ἐπαγγελοῦμασε, ἀφοῦ δὲν νοσίζει τίποτα κι ἀφοῦ οὔτ' ἐπιτήδευμα δὲν πληρώνουμε γιὰ τέτια δουλιὰ.

Γεωργία και κτηνοτροφία, οὔτε νὰ τις ἀκούσουμε. Ὁ γεωργὸς ὀνειρεῖται νὰ κάνει τὸ παιδί του γιατρό κι ὁ γουρουνᾶς δάσκαλο. Μά κ' οἱ δυο τους, καθὼς και κάθε ἄλλος ἐργατικὸς, μπορεί νὰ πείσει νὰ σὲ προσκυνήσει, σὰ Θεὸ, ἂν τὸν πείς πὸς ἔχεις τὰ μέσα νὰ τοῦ κάνεις τὸ γιόκα του δημόσιο ὑπάλληλο. Νὰ τὸν ὀνειρευτεῖ μάλιστα καμιά μέρα και βουλευτὴ, ποῖς τὸν πῖνειν μπορεί και νὰ κρεπάρει ἀπὸ τὴ χαρὰ του.

Κι ὅμως τὸ ξαναθύρισμα ἑκατὸ χρόνια πίσω, στὶς τίμιες ἐργασίες τῶν γονιῶ μας, εἶναι τὸ γιατρικὸ πού θὰ μᾶς σώσει. Ὁ τόπος αὐτὸς γιὰ νὰ πάει μπροστά, γιὰ νὰ ζήσει, ἀνάγκη νὰ ὀργανωθεῖ πέρα πέρα. Με τὰλέτρι θὰ βγοῦνε οἱ κακὲς μας συνήθειες και τὰλέτρι θὰ σκορπίσει ἐδῶ μέσα τὴ ζωὴ πού μᾶς λείπει σήμερα.

Ἄφησε πιά τὸ ζήτημα τὸ χρηματικὸ. Κάθε καινούρια κυνέλη, εἶπε ὁ κ. Βαμπᾶς, πούφρε ἡ ἔταιρία ἀπὸ τὴν Ἑλβετία, ἔδωσε 25 ὀκάδες μέλι, μια μάλιστα στὴν Γεωπονικὴ σχολὴ ἔδωσε 40 ὀκάδες, ἐνῶ οἱ παλιὲς κυνέλες δίνουν 1 1/2 - 3 ὀκάδες. Ἄπ' αὐτὸ μοναχά μπορείτε νὰ καταλάβετε πὸς παρῶς ἔχει νὰ μαζωχτεῖ στὴ χώρα μας, ἂν πείσουμε με τὰ μούτρα σὴν καλύτερη τῶν φρουικῶν προϊόντων μας, κι ἂν στείλουμε στανάθεμα ὑπάλληλους, βουλευτηλίκα και κάθε ἄλλη τεμπελοδουλιὰ.

Στὸ χέρι τοῦ Βασιλιά μας εἶναι κι αὐτὸ. Ὅπως προεδρεύει στὴ Γεωργικὴ ἔταιρία, κι ὅπως ἔδωσε ἀπὸ τὸ ταμεῖο του 30 χιλιάδες δραχμὲς γιὰ τὴν καλύτερη τῆς Γεωργίας, έτσι ἂς δώσει και τὴν πιδ διαλεχτὴ κοινωνικὴ θέση στους κτηνοτρόφους και στους γεωργούς, δίνοντας ἀκόμα και παράσημο σ' ἐκείνον πού θὰ δουλέψει γιὰ νὰ βγάλει τὸ καλύτερο και περὸτερο στάρι, τὸ ἐπιλεκτότερο μέλι, τὰ παχύτερ' ἄρνια και τὰ γερότερα μουλάρια.

Νὰ γίνουμε ἔθνος γεωργικὸ, δὲν θὰ τῶχουμε καθόλου χάσιμο, οὔτε νεροπή μας θάναι. Μπόρεθ θὰ πει γεωργὸς, κ' οἱ Μπόρες κάνανε μια κοινὴ ἀγγλία νὰ τους καλοσυλλομασεῖ.

Τὴν σημειωσοῦλα μας αὐτὴ—δὲ βαστοῦμε, θὰ

τὴνε κλείσοῦμε με μια παρατήρηση: Θὰ μᾶς ἐνθουσιαζε περισσότερο ἡ Γεωργικὴ ἔταιρία ἂν διευθυνότανε ἀπὸ εἰδικὸς ἀνθρώπους.

Πρόεδρος ἡ Α. Μ. Πολὸ καλά. Οὔτε μπορούσε νὰ βρεθεῖ καταλληλότερος πρόεδρος, ὄχι μοναχά—καθὼς τὸ εἶπαμε και παραπάνω—γιατὶ ἀρχηγὸς σὲ μια τέτια ἐθνικὴ ἀναμόρφωση ἔπρεπε νάναι ὁ Βασιλιάς μας, ἀλλ' ἀκόμα και γιατί ὁ Βασιλιάς μας ἐνδιαφέρεται πραγματικὰ γιὰ τὴν καλύτερη τῆς Γεωργίας μας και τῆς κτηνοτροφίας μας—κι ἀπόδειξη τρᾶνὴ τὸ Τατόι και τὰλλα κτήματά του.

Γεν. Γραμματέας ὁ κ. Βαμπᾶς. Κι αὐτὸς καλὸς, ὄχι γιατί ἔχει καμιά εἰδικότητα, ἀλλὰ γιατί τὰπόδειξε πὸς πῆρε τὸ ζήτημα με τὴν καρδιά του και καταφέρνει τὴ δουλιὰ περιφρημα.

Ὁ κ. Θεοτόκης ὅμως και τόσο ἄλλοι ἀκόμα κύριοι, τί δουλιὰ ἔχουνε με μέσα; Χαθήκανε πέντε δέκα εἰδικοί ἀνθρώποι νὰ μποῦνε σὸ Συμβούλιο τῆς ἔταιρίας;

Ἐντυχῶς ἔχουμε και γεωργούς ἐπιστήμονες και κτηνοτρόφους και δεινροκόμους και μελισσοκόμους κλπ. Γιατὶ νὰ μὴ τους χρησιμοποιοῦνε;

Ὁ κ. Θεοτόκης ἂς κοιτάξει τὸ κόμμα του κι ὁ κ. Α ἢ Β τὰμάξια του ἢ τὸ αἰδέρωμα τοῦ μουστακουῦ του. Ἡ Γεωργικὴ ἔταιρία γιὰ νὰ πάει μπροστά ζητᾷ τους ἀνθρώπους της.

N. ΚΙΓΚΙΝΑΤΟΣ

Οἱ Γάλλοι στὰ 1800 εἶταν 27,360,000, ἐνῶ ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑβρώπης εἶταν 175,000,000. Στὰ 1900 ὅμως ἡ Γαλλία εἶχε 39,000,000 κατοίκους, κι ἡ Ἑβρώπη 400,000,000. Πού θὰ πει πὸς στὰ 1800 σὲ κάθε χιλίους Ἑβρωπαίους εἶχαμε 156 Γάλλους, και στὰ 1900 σὲ κάθε χιλίους Ἑβρωπαίους δὲν εἶχαμε παρὰ 97 Γάλλους. Κρίμας. Τὰ Βία παθαίνουμε και θὰ ζακοῦλοῦμε παθαίνοντας κ' ἐμεῖς.

Κάποιος εἶπε, ὅτι ἡ προίκα εἶναι τὸ στολίδι τοῦ γάμου. Κ' ἐγὼ θαρρῶ πὸς ὁ γάμος εἶναι... ἀφορμὴ γιὰ τὴν προίκα.

Κάπου εἶδα, πὸς ἡ γυναίκα εἶναι ὄργανο γιὰ διασκέδαση. Με τὴ διαφορά, θαρρῶ, πού τις περισσότερες φορές σὲ παίζει, αὐτὴ νὰ τὸ παίζει.

Ἄπὸ τὸ Ρωμαῖκό Λεξικό: Ἐθῶννη: Πρᾶμα, πού οὔτε ζητιέται οὔτε δίνεται. Ταμεῖο: Λεῖψ... κενή. Κάλπη: Περιεργὸ ζωὸ τρώει μολύβι και βγάξει... τενεκέδες.

Μηδ' ὅπως νὰ τὰ κάναμε νὰ βγοῦνε σὲ καλὸ μας. Κ' εἶπε λοιπὸν πὸς ἔπρεπε σὲ σένα νὰ τὰ ποῦμε, Κι' ὄχι νὰ σοῦ τὰ κρύψωμε. Κ' ἡ γνώμη του νικάει. Κι' ἔτσι ὁ κληρὸς μούπεσε και με καταδικάζει, Ἐμένα τὸν κακόμοιρο, τέτοιο καλὸ νὰ λαβῶ. Δίχως νὰ θελω ἔργουμαι και δίχως νὰ τὸ θέλω, Γιατὶ κανεὶς δὲν ἀγαπᾷ κακὸν ἀγγελιοφόρο!

Κορυφαῖος (κουνῶντας τὸ κεφάλι)

Ὡ βασιλιά, ὅσο σκίφτομαι κι' ὅσο τὸ συλλογιόμυαι, Αὐτὸ σὲν ἔργε θεῖκό μου φαίνεται πὸς εἶναι.

Κρέων (ἔσπασι)

Πάψε, και με τὰ λόγια αὐτὰ μὴ με παραφουσκώνης, Μήπως σὲ ποῦνε κι' ἄμυαλο, κι' ὄχι μοναχά γέρο! Γιατὶ δὲν ὑποφέρνουνται αὐτὰ πού τώρα λέγεις, Πὸς οἱ θεοὶ φροντίζουνε γι' αὐτὸν τὸν πεθαμένο. Μήπως λοιπὸν τιμῶντας τον- βέβαια σὲν εὐεργέτη, Τὸν ἐκρυψαν, τὸν ἴδιο αὐτόν, ὅπουθε γιὰ νὰ κάψη Και τους πολύστουλους νεκούς και τ' ἀφιερῶματά τους, Νὰ καταστρέψη αὐτὸν τὴ γῆ, νὰ βίξη αὐτούς τους [νόμους;

Ἡ μήπως βλέπεις τους κακοὺς οἱ θεοὶ νὰ τους [τιμῶνε;

Αὐτὸ δὲ γίνηκε ποτέ. Μά μερικοὶ πολῖτες Ἄπὸ καιρὶ μωρηκούριζαν κρυφὰ κρυφὰ γιὰ μένα,

Κουνῶντας και τὴν κεφαλή τὸν τράχηλο δὲν εἶχαν Σωστά ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ ζυγὸ, κ' ἐμέ, δὲ μ' ἀγαπῶσαν.

Αὐτοὶ λοιπὸν ἐπλήρωσαν αὐτοῦ, γιὰ νὰ τὸ κάμουν. Γιατὶ κανένα νόμιμο κακὸ γιὰ τους ἀνθρώπους Δὲ βγήκε. σὲν τὰ χρέματα. Αὐτὰ και πολιτεῖες Καλοῦν αὐτὰ ἀπ' τὰ σπῖτια τους διώχουνε τους πολῖτες.

Αὐτὰ τις τίμιες τις ψυχὲς μαθαίνουν και γελοῦνε Στ' ἀρχεῖα γιὰ νὰ στρέφωνται. και δείχουνε στους [ἀνθρώπους

Νάχουνε χιλίες πονηριές, κάθε λογῆς ἀσέβεια. Ἄλλ' ὅσοι τῶκαμαν αὐτὸ, ἐκείνοι οἱ πούλημένοι, Πρέπει σκληρὰ νὰ παιδευτοῦν σὲν ἔρθη κι' ὁ καιρὸς [τους.

(Στὸ Φύλακα)

Ἄλλ' ἂν τὸ Δίχ σέβουμαι, κι' αὐτὸ καλά νὰ ξέρης Και μ' ὄρκο σοῦ τὸ λέω ἐδῶ, μπρὸς στὰ δικὰ μου [μάτια

Ἄν δὲν τὸν φανερώσετε τοῦ τάρου τὸν ἐργάτη, Δὲ θὰ σὰς φτάτῃ ὁ θάνατος μόνος γιὰ παιδεμό σας. Θὰ σὰ; κρεμάσω ζωντανούς νὰ σὰς ἐρομολογήσω. Κ' ἔτσι λοιπὸν θὰ μάθετε σὲν ἀπὸ πού συσφῆρι Ν' ἀρπάξτε τὸ κέρδος σας, και νὰ μὴν ἀγαπάτε Διάφορο νὰ γυρεύετε μέσ' ἀπὸ κάθε πρᾶμα.

Γιατὶ ὅσοι πάντα κυνηγοῦν ἀρχεῖα νὰ κερδίζουν, Αἴγιοι γλυτώνουν, στους πολλούς δὲ ὀγαίνει σὲ καλὸ [τους.

Φύλας

Μπορὸ κ' ἐγὼ κάτι νὰ πῶ; ἢ κάλλια νὰ τοῦ δίνω;

Κρέων

Δὲ βλέπεις πὸς σιχαίνομαι τὸν κάθε σου τὸ λόγο;

Φύλας

Μόνον τ' αὐτιά σου, βασιλιά, ἢ τὴν ψυχὴ σου ἀγγίζεις;

Κρέων

Και πὸς τολμᾷς νὰ φλυαρῆς ἐσὺ γιὰ τὸ θυμὸ μου;

Φύλας

Ὁ φταίχτης τὴν ψυχὴ λυπᾷ κ' ἐγὼ μόνον τ' αὐτιά [σου.

Κρέων

Ποτέ μου δὲν ἀπάντησα μια τέτοια φλυαρία!

Φύλας

Ὅμως ἐγὼ δὲν τῶκαμα!

Κρέων

Ἐσὺ, καταραμένε,

Ἐσὺ, πού γιὰ τὰ χρέματα πούλησες τὴν ψυχὴ σου!

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΡΟΔΩ

(THOMAS MOORE)

Αυτό είν' τὸ στερόν ρόδο
 Τῆς Ἀνοιξίς, ποῦ ἀνθεῖ·
 Ὅλ' οἱ γλυκοὶ του φίλοι
 Πάν', ἔχουν μαρανθῆ.
 Δὲν εἶν' ἄλλο λουλούδι
 Ἡ ρόδο πουνθενά,
 Γιὰ τὰ τὸ καμαρώνη
 Ἡ νὰ τὸ συμπονῆ!

Νὰ κλαῖς δὲ θὰ σ' ἀφήσω
 Μονάχο σὸ κλωνί·
 Σὰν ἄλλα ἐκοιμηθῆκαν,
 Κ' ἐσὺ πλάγισ' ἔδω!
 Σιγὰ σιγὰ σὸ σιωπῶμα
 Τὰ φύλλα σου μαδά,
 Ποῦ κοιτοῦνται θαυμένον
 Οἱ φίλοι οἱ προικτοί.

Ἔτσι κ' ἐγὼ νὰ λείπω,
 Οἱ φίλοι μου ἄμα πάν
 Καὶ τὰ στεφάνια πέσουν
 Ποῦ ὁ Ἔρωτας φορεῖ!
 Ἀποῦ καρδιὲς πετάξουν,
 Καρδιὲς, δὴν ἀγαπᾶν,
 Ἄχ! ποῦ νὰ ζῆ μονάχος
 Στὸ κόσμῳ αὐτὸ μπορεῖ!

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Ἐπειδὴ ἡ ἀλλαγὴ πάντα εἶναι καλὴ, — τουλάχιστο σὲ μερικὰ πράματα, — κ' ἐπειδὴ εἰ νοστιμιεὶς δὲ μᾶς ἔρχονται μετὰ τὸ τσουδάλι τώρα καὶ μερικὸν καιρὸ, ὁ ἀγωνοθέτης ἀποφάσισε, ἀντὶς νοστιμιεὶς, νὰ βάλῃ διαγωνισμό γιὰ τὴν καλλιτέρη τοπικὴ περιγραφή, εἴτε στὴν Ἑλλάδα, εἴτε στὴν Τουρκία, νησιά ἢ στεριά, χωριοῦ, χώρας, χτήριου, ἐξοχῆς, βουνοῦ, κάμπου, τέλος πάντων ὅ,τι τόπο ἐπιθυμῆι νὰ διαλέξῃ, εἴτε ἱστορικὸ, εἴτε ὄχι. Οἱ ὄροι θὰ εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

1) Δὲν πρέπει τάρθρο νὰ πιάνη περισσότερο

τόπο ἀπὸ μιὰ μιση στήλη τοῦ «Νουμά», δίχως τὴν ἐπιφυλλίδα. Ὅσο μάλιστα μικρότερο, τόσο καλλίτερα.

2) Ἡ περιγραφή πρέπει νὰ εἶναι καλλιτεχνικὰ γραμμὴν, δηλαδὴ μετὰ ὕφος καὶ μετὰ λεχτικὸ ἀφεγάδιαστο, καὶ ποῦ μπορεῖ νὰ τιμηθῇ τοὺς καλλίτεροὺς μας σημερινούς πεζοὺς τῆς δημοτικῆς.

3) Πρέπει νὰ περιγράφονται τάντικείμενα κ' οἱ ἰδέες μετὰ τίς λέξεις ποῦ τοὺς ἀνήκουε, κὶ ὄχι μετὰ μεταφορὰς καὶ μετὰ φράσεις ποιητικῆς ἀταίριαστες, ποῦ μποροῦνε νὰ εἶναι πολὺ ἁμορφες, μὰ νὰ μὴν παρασταίνουν τὸ πρᾶμα ἀληθινὰ καὶ φωτίζοντα.

4) Τὸ βραβεῖο θὰ δίνεται: καθετρεῖς μῆνες, καὶ θάναι 30 δραχμῆς.

5) Προθεσμία γιὰ τὸν πρῶτο διαγωνισμό ἡ τελευταία μέρα τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1905.

Ο ΑΓΩΝΟΘΗΤΗΣ

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΦΟΡΕΜΑ ΓΙΑ ΧΟΡΟ

ΠΑΡΙΣΙ 12 τοῦ Χριστοῦ 1904

Φίλε μου «Νουμά»

Κάθε πρᾶμα στὸν καιρὸ του !. Ὁ χαμῖδνας θαρρῶ πῶς εἶναι ὁ καιρὸς τῶν σουαρέδων καὶ τοῦ χοροῦ. Κ' ἐπειδὴ ἐγὼ δὲ χορεύω τόσῳ πιά, θὰ βάλω τὴν πέννα μου νὰ χορέψῃ λιγάκι γιὰ τὸ χαίρει τῶ μικρῶ φιληνάδῳ μας, ποῦ τὰ ποδαράκια τους δὲ γυρεύουνε ἄλλο καλύτερο, παρὰ νὰ κουνηθοῦνε καὶ νὰ στριφογυρίσουνε μέσα σὲ καμιά σάλα φωτολουσμένη καὶ γυαλιστερή!

Γι' αὐτὲς, θὰ προσπαθῆσω νὰ σοῦ περιγράψω ἕνα φορεματάκι τοῦ χοροῦ, ἀπὸ τοῦ ἐξοχῶ πολὺ κατάλληλο γιὰ κοπελλοῦλα ὡς δεκοχτὸν χρόνῳ.

Τὸ εἶδα καὶ τὸ φοροῦσε μιά χαριτωμένη κόρη, ποῦ ταιριάζει τὴν Ἑλληνικὴν τῆς δημοσιῆς, μαζί μετὰ τὸ Παριζιάνικο γούστο τῆς.

Τὸ φόρεμα αὐτό, εἶναι καμωμένο ἀπὸ τρεῖς φούστες, τὴν μιὰν ἀπάνου στὴν ἄλλη, καὶ τίς τρεῖς, μό-

λις ποῦ σέρχονται λίγο στὴ γῆ. Ἡ πρώτη εἶναι φτιασμένη ἀπὸ ταφτὰ ἄσπρο κ' ἔχει ἀπὸ κάτω ἕνα μικρὸ φαρμαλάκι ὁμοιο ἢ δευτέρῃ ἀπὸ μουσουλίνα μεταξωτὴ καὶ εἶναι γαρνιρισμένη μ' ἕνα πλοσὲ ἀπὸ τὴν ἴδια, καὶ ἡ τρίτη, εἶναι καμωμένη ἀπὸ τοῦλι μετὰ πικάνια (points d'esprit). Ἀδὴ ἡ τρίτη, ποῦ εἶναι καὶ τὸ κινδαντὸ φόρεμα, εἶναι κολλημένη στὴ ζώνη μετὰ κάμποσες σοῦρες, τραβηγμένες στὰ πλάγια καὶ πίσω, ἀφίνοντας τὸ μπροστινὸ μέρος σκέτο, καὶ εἶναι γαρνιρισμένη μ' ἕνα μεγάλο φαρμαλάκι τοῦ ἀνεβαίνει ἀπάνου ἀπὸ τὰ γόνατα. Ὁ φαρμαλάς αὐτός εἶναι κολλημένος στὴ φούστα μετὰ πολλὰς σειρὰς μπουγιονέδες, καὶ τελειώνει ἀπὸ πένου μ' ἕνα κεφαλάκι, καὶ ἀπὸ κάτω εἶναι στολισμένος μετὰ πέντε μικρὰ φαρμαλαδάκια ἀπὸ τὸ ἴδιον τοῦλι· καὶ αὐτὰ πάλι τὰ τοῦλινα φαρμαλαδάκια, τελειώνουνε μ' ἕνα μικροσκοπικὸ ρουσάκι, ἀπὸ ἄσπρη κορδελλίτσα στενὴ.

Τὸ ντεκολτέ μπουσάκι, ἀκηματίζεται ἀπὸ πέντε μικρὰ φαρμαλαδάκια, ὁμοιο καὶ ἁμοιογαρνιρισμένα σὰν τῆς φούστας, καὶ ἀπὸ μιὰ φαρδεμὴ ζώνη ἀπὸ ψιλὸ μεταξωτὸ ἄσπρο, σουρωτό, μπροστὰ μντερὴ καὶ πίσω τελειώνοντας σ' ἕνα φιώγγον σφιχτοδεμένο. Τὸ μανικάκι, εἶναι καὶ αὐτὸ καμωμένο ἀπὸ πέντε φαρμαλαδάκια, ποῦ κατεβαίνουνε ἴσο μετὰ τὸν ἄγκωνα.

Τὸ ἴδιον φόρεμα μπορεῖ περιφραμὰ νὰ γίνῃ καὶ ἀπὸ τοῦλι χρωματιστό, ἢ καὶ ἀπὸ γάζα. Παράγει πολὺ ἁμορφα, γιὰ τὰ φαρμαλαδάκια, καὶ στὸ μπουσάκι, φαρδεμῶνε τίς πλάτες καὶ κάνουνε τὴ μέση νὰ φαίνεται μικρότερη ἀπ' ὅτι εἶναι φουσκιά, καὶ στὴ φούστα, ἀνοίγουνε τὸ γῆρο, καὶ ἡ κοπέλλα ποῦ τὸ φορεῖ, ἔν εἶναι καὶ καλοκαμωμένη, μοιάζει σὰ στριφογυρίζει στὸ χορὸ, σὰν πεταλούδιτσα ποῦ τριγυρνᾷ γῆρο σὲ καμιά φλόγα καὶ φυλάγεται νὰ μὴν κάψῃ τὰ φτερά τῆς.

Ἐδαχοιστὸ πολὺ τίς καλὲς μας φιληνάδες ποῦ σοῦ γράφουνε τόσα καλὰ λόγια γιὰ μένα. Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ τίς χαροετήσης καὶ νὰ τοὺς πῆς, πῶς εἶμαι, σ' ὅτι μετὰ χροιστοῦνε, πάντα πρόθυμη.

ANNA K. ZENOY

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ Τῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ

ὉΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΔΕΧΕΤΑΙ 3—5 Μ.

Φύλαξ

Ἄλιμονο! σοῦ φαίνεται! Μὰ πάλι ἀλίμονό μου,
 Ἄλθθεια νὰ σοῦ φαίνεται κ' ἐκεῖνο ποῦναί ψεμα!

Κρέων

Ὅσο μπορεῖς, χωρῆτε μετὰ τὰ φανήματά σου.
 Ὅμως ἂν δὲ μοῦ δεῖξετε αὐτοὺς ποῦ τῆχουν κάμει,
 Θὰ βρῆτε πῶς κέρδη ἄτιμα παθήματα γεννοῦνε!

(Βγαίνει μετὰ τοὺς ὀπλοφόρους)

Φύλαξ

Ἄλλὰ μακάρι νὰ βρεθῆ μ' ἂν ὁμως δὲν τὸν πιά-
 [σοῦν—

Κ' ἡ τύχη θὰ το κολῆ αὐτό—σένα δὲ θὰ σοῦ γίνῃ
 Ἐδῶ πιά νὰ με ξαναῖδῃς. Γιατὶ καὶ τῶρ' ἀκόμη,
 Ποῦ μπόρεσα καὶ σῶθηκα χωρὶς νὰ τὸ ἐλπίζω,
 Σ' ἐσὲς ἔθῃνατοι θεοί, χρωστῶ μεγάλη χάρη!

(Φεύγει τρεχάτος)

ΠΡΑΞΗ Β'

ΣΚΗΝΗ Α'

Χορὸς

Κορυφαῖος

Τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ θάματα
 Δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο,

Ποῦ νῆναι σὲν τὸν ἄνθρωπο
 Περὴφανο, μεγάλῳ.

Σὲ φουσκωμένα κύματα,

Σὲ θάλασσα ἀφρισμένη,

Αὐτὸς ξέρε καὶ κπαίνει

Καὶ φύταγε, νοτιά!

Καὶ τὴ θεῖ τὴν ὑπέρτατη,

Τὴ Γῆ τὴ φαρδειοπλάτα,

Π' ἀκούραστα τὰ χαιρέται

Τ' ἀθάνατά τῆς νιάτα,

Ζέθει σ' ἀλέτρι τ' ἄλογο

Καὶ τὴν περικυκλώνει,

Βαθιά τὴνε πληγώνει

Καὶ τὴν καταπονᾷ.

Πιάνει πουλιά γοργόφτερα,

Βουνήσια ἀγγύμια πιάνει

Τὰ ψάρια ἀπὸ τὴ θάλασσαν

Αὐτὸς μετὰ δίχτυα βγάνει.

Αὐτὸς τὸν ταῦρο, τ' ἄλογο

Ξέρει νὰ μεταπέισῃ

Τὴ λευτεριά ν' ἀφήσῃ

Καὶ στὸ ζυγὸ νὰ μπῆ.

Αὐτὸς καὶ γλώσσαν ἔμαθε,

Καὶ σπῖτια νὰ σκεπάζῃ

Καὶ νόμους ἐστερέωσεν,

Καὶ φρόνημα σπουδάζει
 Μετὰ χίλιους τρόπους ἔρχεται
 Καὶ χίλιους τρόπους ξέρει,
 Καὶ μόνο δὲ θὰ φέρῃ
 Θανάτου ἀποφυγή!

Ἄλλος γέρον

Αὐτὸς τὸ κάθε ἀνελπίστο
 Μετὰ τέχνη μηχανεύει
 Πότε κακὸν δρέγεται,
 Πότε καλὸ γυρεύει!
 Κ' ἐκεῖνος ἐποῦ χαιρέται
 Ψηλὰ τὴν ἐξουσία
 Τῶν νόμων τὴν οὐσία
 Συχνὰ παρεξηγᾷ.
 Μὰ πολιτείας ἀνάξιος
 Ἐκεῖνος ποῦ τολμάει,
 Γιατὶ ἔτσι τὸ φαντάστηκε,
 Τ' ἄδικον ν' ἀγαπᾷ.
 Καὶ δὲν τὸν θέλω σύμμαχο,
 Φίλο μου δὲν τὸν πιάνω,
 Στὸ σπῖτι δὲν τὸν εἶνω,
 Ὅπου τὰ κάνει αὐτὰ!

(ἀκολουθεῖ)